STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 16973
23 juni
2015

Uitspraak Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg

Nr. C2014.196

Beslissing in de zaak onder nummer C2014.196 van:
A., voorheen verblijvende in het B.,
thans verblijvende in het C. te D.,
appellant, klager in eerste aanleg,
gemachtigde: mr. Y.H.G. van der Hut, advocaat te Den Haag,
tegen
E., ziekenhuisapotheker,
werkzaam te F. als hoofd Klinische Farmacie en Apotheek in het G., verweerder in beide instanties.

1. Verloop van de procedure

A. – hierna klager – heeft op 22 januari 2013 bij het Regionaal Tuchtcollege te Groningen tegen E. – hierna verweerder – een klacht ingediend. Bij beslissing van 26 november 2013, onder nummer A2013/01 heeft dat College de klacht kennelijk ongegrond verklaard en afgewezen.

Klager is van die beslissing tijdig in hoger beroep gekomen. Verweerder heeft een verweerschrift in hoger beroep ingediend.

De zaak is in hoger beroep behandeld ter openbare terechtzitting van het Centraal Tuchtcollege van 3 februari 2015, waar zijn verschenen klager, bijgestaan door mr. S. Marjanović, en verweerder, bijgestaan door mr. P. van der Hart-Zwart.

2. Beslissing in eerste aanleg

Het Regionaal Tuchtcollege heeft aan zijn beslissing de volgende overwegingen ten grondslag gelegd.
"2. Vaststaande feiten
Voor de beoordeling van de klacht gaat het College uit van de volgende feiten, die tussen partijen als niet of onvoldoende betwist vaststaan.
2.1 Klager is bij vonnis d.d. 18 juni 1994 van de rechtbank Amsterdam veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar, alsmede ter beschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege ter zake van doodslag.
Vanaf 23 november 2009 verblijft klager in de B. te F. (hierna mede te noemen: B.), nadat hij de jaren voordien behandeld is in diverse andere tbs-instellingen.
Uit de behandelrapportage van klager blijkt dat hij bekend is met delictgerelateerd drugsgebruik.
2.2 Sinds 11 augustus 2010 heeft klager begeleid verlof. Met ingang van 10 augustus 2011 is dit omgezet in onbegeleid verlof. In het kader van deze verlofregeling vinden urinecontroles op het gebruik van verdovende middelen plaats.
Op 20 september 2012 scoorde klager bij een urinecontrole positief op het gebruik van opiaten. Door een procedurele fout was het niet mogelijk een bevestigingsonderzoek te laten uitvoeren. In overleg met klager werd besloten een haaranalyse te laten uitvoeren door het Laboratorium ziekenhuisapotheek van het G. (hierna mede te noemen: het laboratorium). Het haarmonster werd door de B. op 2 oktober 2012 onder registratienummer 1435 (anoniem) gezonden aan het laboratorium met het verzoek een onderzoek te verrichten. De uitslag van deze analyse van 31 oktober 2012 duidde op herhaaldelijk cocaïnegebruik over een langere periode.
2.3 De medische dienst van de B. heeft het uitslagenformulier aan klager uitgereikt. Het laboratorium heeft, ook nadat het onderzoek verricht was, contact onderhouden met de B. met betrekking tot het onderzoek.
Apotheker H., verbonden aan het laboratorium, heeft bij brief van 21 november 2012 aan de B. uitleg gegeven met betrekking tot het door het laboratorium verrichte onderzoek.
Klager heeft bij faxbericht van 29 november 2012 het laboratorium verzocht hem het volledig toxicologisch rapport te overhandigen.
Bij faxbericht van 5 december 2012 aan verweerder, hoofd van het laboratorium, heeft klager verzocht de resultaten van het onderzoek aan hem te zenden.
Verweerder heeft met betrekking tot deze berichten contact gehad met de B.
3. De klacht
De klacht luidt – zakelijk weergegeven – als volgt.
Klager is het niet eens met de uitslag van het door het laboratorium uitgevoerde haaronderzoek en

wordt daarin bevestigd door later uitgevoerde onderzoeken. Hij heeft het laboratorium een faxbericht gezonden en – toen hij daarop geen reactie ontving – verweerder als hoofd van het laboratorium aangeschreven om nadere gegevens te ontvangen.
Klager acht het niet zorgvuldig van verweerder dat hij als hoofd van het laboratorium niet richting klager heeft gereageerd op zijn faxberichten, maar daarover wel contact heeft onderhouden met het hoofd van de medische dienst van de B.

4. *Het verweer*
Het verweer luidt – zakelijk weergegeven – als volgt.
Verweerder voert allereerst aan dat de klacht niet-ontvankelijk zal moeten worden verklaard omdat het door het laboratorium uitgevoerde onderzoek op het haar niet te beschouwen is als een handeling op het gebied van de geneeskunst, zoals genoemd in de WGBO en de Wet BIG. Het onderzoek heeft er niet toe gestrekt de gezondheid van een persoon te bevorderen, bewaken, genezen, behoeden voor een ziekte of om de gezondheidstoestand te beoordelen, zoals is voorgeschreven in artikel 1 van de Wet BIG.
Voor zover de klacht ontvankelijk wordt geacht, voert verweerder aan dat deze ongegrond is. Het laboratorium heeft het onderzoek verricht in opdracht van de B. Op de relatie tussen klager en de B. is de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (hierna mede te noemen: de Bvt) van toepassing. In artikel 20 van de Bvt worden beperkingen gegeven ten aanzien van het recht op inzage van de verpleegde in zijn eigen dossier, waarbij aan het hoofd van de inrichting bevoegdheden tot onthouding zijn toegekend.
Het bepaalde in artikel 7:464 van het Burgerlijk Wetboek is van toepassing gelet op onderhavige bijzondere "opdrachtrelatie", voor zover de aard van de rechtsbetrekking zich er niet tegen verzet. In de relatie tussen klager en het laboratorium verzet de aard van de rechtsbetrekking zich tegen onverkorte toepassing van het inzagerecht. De toets door het hoofd van de inrichting zou daarmee worden omzeild.
Het laboratorium is bereid de onderliggende stukken van het onderzoek aan de B. te sturen zodat het hoofd van de inrichting kan beoordelen of klager daarvan kennis mag nemen.
Tenslotte voert verweerder aan dat hij het onderzoek niet heeft verricht, maar een medewerker van het laboratorium waar hij hoofd van is. Er kan er geen sprake zijn van een inhoudelijke beoordeling van zijn onderzoekshandelingen, nu hij geen onderzoekshandelingen in deze heeft verricht.

5. *Beoordeling van de klacht*
   5.1 *De klacht richt zich tegen verweerder als hoofd van het laboratorium waar de haaranalyse heeft plaatsgevonden door een onderzoeker van het laboratorium. Het College dient allereerst vast te stellen of de klacht kan worden ontvangen nu deze zich richt tegen verweerder als apotheker in de hoedanigheid van leidinggevende aan het laboratorium.*
   5.2 *De tuchtnormen zoals neergelegd in artikel 47, eerste lid, Wet BIG betreffen niet alleen handelen of nalaten in strijd met de zorg die een beroepsbeoefenaar dient te betrachten (eerste tuchtnorm), maar ook enig ander handelen of nalaten in strijd met het belang van een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg (tweede tuchtnorm). Het is onmiskenbaar de bedoeling van de wetgever geweest dat ook het handelen van een beroepsbeoefenaar in een andere functie tot een tuchtrechtelijke veroordeling zou kunnen leiden, mits het handelen voldoende weerslag heeft op het belang van de individuele gezondheidszorg. Tegen deze achtergrond is het College van oordeel dat de omschrijving van handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg zoals opgenomen in artikel 1 Wet BIG er niet aan in de weg hoeft te staan dat handelen van beroepsbeoefenaren in een andere hoedanigheid als tuchtrechtelijk relevant aan de tuchtrechter wordt voorgelegd.*
   Het College is van oordeel dat de wijze van reageren op schriftelijke vragen van een patiënt aan een leidinggevende met betrekking tot een onderzoek dat door een medewerker waaraan de beroepsbeoefenaar leiding geeft, is verricht, voldoende weerslag heeft op het belang van de individuele gezondheidszorg. Klager is op dit punt ontvankelijk in zijn klacht.
   5.3 *Verweerder heeft voorts gesteld dat klager niet-ontvankelijk is in zijn klacht omdat het uitgevoerde laboratoriumonderzoek niet is te beschouwen als een handeling op het gebied van de geneeskunst in de zin van de Wet BIG. Het College verwerpt dit standpunt. Het is niet nodig dat er rechtstreeks contact is met de patiënt: de klinisch chemicus die stoffen, afkomstig van een patiënt, onderzoekt en de onderzoeksresultaten beoordeelt, verricht handelingen op het gebied van de geneeskunst (MvT, Kamerstukken II 1985/86, 19 522, nr. 3, p. 85). Op basis van artikel 1, eerste lid, van de Wet BIG vallen deze handelingen onder het begrip handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg.*
   Het College acht klager ontvankelijk in zijn klacht.
   5.4 *Verweerder heeft als leidinggevende van een laboratorium naar aanleiding van faxberichten niet rechtstreeks contact opgenomen met klager, maar is in contact getreden met de B., die de opdrachtgever van de haaranalyse was. Het College is van oordeel dat verweerder – gelet op het feit dat sprake was van een anoniem haarmonster dat onder een registratienummer was ingezonden, de omstandigheid dat de B. opdrachtgever was en de bijzondere rechtspositie van klager – niet onjuist heeft gehandeld in deze omstandigheden. Verweerder heeft gereageerd op de vraag van klager in zijn faxbericht. Dat hij zijn reactie heeft gezonden aan de B. acht het*

College in deze bijzondere omstandigheden verdedigbaar. Hem valt geen tuchtrechtelijk verwijt te maken en de klacht zal daarom als kennelijk ongegrond worden afgewezen".

3. Vaststaande feiten en omstandigheden

Voor de beoordeling van het hoger beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten zoals weergegeven in de beslissing in eerste aanleg, welke weergave in hoger beroep niet is bestreden.

4. Beoordeling van het hoger beroep

4.1 Klager is in beroep gekomen tegen de ongegrondverklaring van zijn klacht dat verweerder als hoofd van het laboratorium ziekenhuisapotheek van het G. (hierna: het Laboratorium) niet naar klager heeft gereageerd op klagers verzoeken om nadere gegevens te ontvangen over het door het Laboratorium uitgevoerde haaronderzoek en de uitslag daarvan, maar daarover wel contact heeft onderhouden met de B. (hierna: TBS-kliniek).

4.2 Verweerder heeft verweer gevoerd en geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

4.3 Het Centraal Tuchtcollege overweegt als volgt.
Ten aanzien van de ontvankelijkheid

4.4 Aan de orde is allereerst de vraag of klager in zijn klacht kan worden ontvangen. De tuchtnormen zoals neergelegd in art. 47, eerste lid, Wet BIG betreffen niet alleen handelen of nalaten in strijd met de zorg die een beroepsbeoefenaar dient te betrachten (eerste tuchtnorm), maar ook enig ander handelen of nalaten in strijd met het belang van een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg (tweede tuchtnorm). Het is de bedoeling van de wetgever geweest dat ook het handelen van een beroepsbeoefenaar dat niet plaats vindt in het kader van een hulpverleningsrelatie tot een tuchtrechtelijke veroordeling zou kunnen leiden, mits dat handelen voldoende weerslag kan hebben op het belang van de individuele gezondheidszorg.

4.5 In het onderhavige geval is sprake van onderzoek van lichaamsmateriaal op het laboratorium waaraan de beroepsbeoefenaar leiding geeft. Degene wiens materiaal wordt onderzocht heeft onmiskenbaar belang bij de wijze waarop dergelijk onderzoek is verricht en bij de uitkomst daarvan. Het Centraal Tuchtcollege is dan ook met het Regionaal Tuchtcollege van oordeel dat de wijze van reageren van de beroepsbeoefenaar op schriftelijke vragen van de betrokkene voldoende weerslag heeft op het belang van de individuele gezondheidszorg

4.6 Verweerder kan als hoofd van het Laboratorium tuchtrechtelijk ter verantwoording worden geroepen, nu het door klager aan verweerder verweten handelen of nalaten, te weten het niet reageren op klagers verzoeken om nadere gegevens te ontvangen over het door het Laboratorium uitgevoerde haaronderzoek en de uitslag daarvan en het bij dat haaronderzoek niet betrachten van de vereiste zorg, (mede) ligt op het terrein waarop verweerder de deskundigheid bezit waarvoor hij als apotheker in het BIG-register is ingeschreven (artikel 23 Wet BIG).

4.7 Dit betekent dat klager in zijn klacht kan worden ontvangen.

Beoordeling van de klacht

4.8 De vraag is dan of verweerder tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door niet naar klager te reageren op diens verzoeken om nadere gegevens te ontvangen over het door het Laboratorium uitgevoerde haaronderzoek en de uitslag, maar daarover wel contact te onderhouden met de TBS-kliniek.

4.9 Klagers haarmonster is door het Laboratorium aan een haaronderzoek onderworpen. Als onderzochte heeft klager op grond van de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO) in beginsel het recht om de onderzoeksgegevens en uitslag van het haaronderzoek van de onderzoeker, het Laboratorium, te ontvangen.

4.10 In het onderhavige geval is het haaronderzoek echter in opdracht van de TBS-kliniek verricht en bevindt klager zich in de bijzondere rechtpositie van TBS-gestelde. Het haaronderzoek is verzocht in het kader van klagers resocialisatietraject, een onderdeel van klagers verpleging en behandeling van overheidswege. Het haaronderzoek valt daarmee (mede) onder het regiem van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (voor TBS-inrichtingen). Hoewel klager ook in zijn bijzondere rechtspositie als TBS-gestelde zijn recht behoudt om door het Laboratorium in het bezit gesteld te worden van de onderzoeksgegevens en uitslag van het haaronderzoek en de TBS-kliniek deze onderzoeksgegevens in beginsel met klager dient te delen, is het de TBS-kliniek wel geoorloofd om op dit punt de informatiestroom binnen de TBS-kliniek aldus te 'kanaliseren' dat met het Laboratorium logistieke afspraken worden gemaakt omtrent de wijze waarop onderzoeksgegevens en uitslagen aan in opdracht van de TBS-kliniek onderzochten worden verstrekt. In het verlengde hiervan kan verweerder niet tuchtrechtelijk worden tegengeworpen dat het Laboratorium met de TBS-kliniek de afspraak is aangegaan dat onderzoeksgegevens en uitslagen van door de TBS-kliniek geëntameerde onderzoeken enkel aan de TBS-kliniek worden verstrekt en niet (tevens) rechtstreeks aan de betreffende onderzochte TBS-gestelde. Evenmin tuchtrechtelijk verwijtbaar is dan ook dat verweerder niet naar klager heeft gereageerd

op klagers verzoeken om de onderzoeksgegevens van het haaronderzoek en de uitslag daarvan rechtstreeks aan klager te verstrekken, maar zich in plaats daarvan tot de TBS-kliniek heeft gewend.

4.11 Voorts is het Centraal Tuchtcollege niet gebleken van feiten of omstandigheden waaruit kan worden afgeleid dat bij het haaronderzoek van klager, niet de zorg is betracht die door het Laboratorium betracht had moeten worden. Ook de door het Laboratorium gehanteerde gevalideerde methode van onderzoek roept bij het Centraal Tuchtcollege geen tuchtrechtelijke vraagtekens op. Dat andere laboratoria, andere methoden hanteren die tot andere waarden en uitslagen hebben geleid, doet hieraan niet af.

4.12 Het verzoek van klager aan het Centraal Tuchtcollege om het Laboratorium op te dragen klager in het bezit te stellen van de gevraagde onderzoeksgegevens en de uitslag van het haaronderzoek wordt afgewezen, nu het Centraal Tuchtcollege daartoe niet bevoegd is.

4.13 Dit betekent dat de klacht van klager in hoger beroep ongegrond wordt bevonden en dat het beroep moet worden verworpen.

5. Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg:
verwerpt het beroep.
bepaalt dat deze beslissing op de voet van artikel 71 Wet BIG zal worden bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant, en zal worden aangeboden aan het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, Gezondheidszorg Jurisprudentie en Medisch Contact en met het verzoek tot plaatsing.

Deze beslissing is gegeven door: mr. A.D.R.M. Boumans, voorzitter Prof. mr. J.K.M. Gevers en mr. drs. R. Prakke-Nieuwenhuizen, leden juristen en Drs. P.B. Roth en drs. E.C. Smakman- Nossbaum, leden beroepsgenoten mr. D. Brommer, secretaris, en uitgesproken ter openbare zitting van 11 juni 2015.

Voorzitter w.g.

Secretaris w.g.